

Історія II

09-26-2026

Тиждень #3

Лекція #2:

Останні роки Російської Імперії, 1914-1917
(початок – прозірки 28)

Завдання (з долучених лекцій):

Прочитати:

Лекція 3 :

Кінець Імперії Романових
Ст. 17-18.

Лекція 4 :

Четвертий Універсал і Берестейський Мир
Ст. 25-27.

Виконати:

Вправа 4.1, відповісти на питання 1-5, ст. 27.

Кінець імперії Романових

I. Лютнева Революція

Загальна деморалізація армії, як теж урядових структур, постійні страйки і нерішучість {indecisiveness} влади -- дали поштовх {push} до збройного виступу в дні 25 лютого 1917 року. На вулицях Петрограду почалася стрілянина. Були вбиті серед робітників і серед поліції. А 27-го лютого до повстання приєднався Волинський полк. Того ж самого дня повсталася маса {revolutionaries} обрала „Раду робітничих та солдатських депутатів.“ Таким чином утворилися два уряди. З фронту до столиці прибув цар. Після двох днів Микола II зрікся престолу на користь свого брата Михайла. Однак, Михайло відмовився прийняти престол. Тоді, на вимогу „Ради“ і повстанців, сформувався Тимчасовий Уряд {Provisional Government}, що його очолював князь Г. Львов.

II. Відгомін лютневої революції в Україні

Вістка про революцію у Петрограді й упадок царату підняла в Україні надії на визволення із московського ярма. Почалися маніфестації, збори, з'їзди, марші із жовто-блакитними прапорами. У Києві постала Українська Центральна Рада (УЦР), що складалася із представників організацій і політичних партій. Вона грала роль законодавчого {legislative} органу держави. Першим її головою став професор Михайло Грушевський.

III. УЦР і перший уряд України

Спочатку УЦР думала залишитися членом демократичної російської федерації, задовольняючись {satisfied with} лише територіальною автономією у рамках федеративної Росії. Тимчасовий Уряд Росії поставився обережно до таких вимог. Тільки згодом, коли почала зростати сила большевиків, Тимчасовий Уряд погодився надати Україні автономію, але тільки в межах п'яти губерній. Формуючи публічну опінію і будуючи свої органи {government bureaus}, УЦР остаточно оголосила 25 червня 1917 р. свій Перший Універсал, у якому висловила надію, що віднині Україна сама буде творити власне життя. В той же день УЦР створила свій виконавчий орган {executive body} -- Генеральний Секретаріат, головою якого призначено відомого письменника Володимира Винниченка. У Другому Універсалі (3 липня 1917р.) УЦР повідомила народ України, що Тимчасовий Уряд визнав Генеральний Секретаріат Урядом України.

IV. Клопоти Тимчасового Уряду

Тимчасовий Уряд не був дуже поступовішим {progressive} від попереднього уряду. Він продовжував війну, хоч народ був нею вимучений; не проводив політичних і економічних реформ; пробував задержати унітарну {unitary} державу. Тимчасом, большевики дисциплінували свої ряди, вели пропаганду за далекойдучі {far-reaching} соціальні реформи держави. В Україні УЦР витратила багато часу на дискусії якою має бути держава, а не звертала тоді уваги на організацію армії. Остаточно, вночі 7 листопада, 1917 р. большевики провели державний переворот і заарештували Тимчасовий Уряд.

V. Проголошення Третього Універсалу УЦР

Зміна уряду в Петрограді заскочила {surprised} УЦР. У Києві большевики виступили проти Київського російського гарнізону, поки що лишаючи УЦР у спокої. Коли гарнізон залишив Київ, УЦР 22 листопада 1917 р. оголосила свій Третій Універсал, яким утворила Українську Народню Республіку (УНР), залишаючи її у федеративному союзі з Росією. Покищо большевики визнали УНР суверенною державою. Коли в грудні 1917 р. у виборах до Всеросійського Учредження {parliament}, большевики одержали в Україні лише 10% голосів, вони покинули УЦР, переїхали до Харкова, де 25 грудня 1917 р. створили Українську Советську (Радянську) Республіку. Це означало, що Україна мала два уряди і дві назви.

Кінець імперії Романових

Ім'я _____

ВКАЗІВКА: Відповідьте на наступні питання.

1. _____ Подія в Петрограді 25 лютого 1917 року.
2. _____ Реакція царя Миколи II на події в Петрограді.
3. _____ Уряд, який в лютому 1917 р. перебрав владу в Росії
4. _____ Реакція України на події в Петрограді.
5. _____ Перший український уряд створений у 1917 році.
6. _____ Перший очолював УЦР.
7. _____ Проголошено Україною 25 червня 1917 року.
8. _____ Виконавчий орган УЦР.
9. _____ Дві помилки зроблені Тимчасовим Урядом.
10. _____ Як Тимчасовий Уряд втратив свою владу?
11. _____ Що проголосив Третій Універсал?
12. _____ Що зробили большевики коли отримали в Україні лише 10% голосів у виборах у грудні 1917?

Четвертий Універсал і Берестейський Мир

I. Війна з Москвою

Після проголошення у Харкові створення Радянської (Советської) України, Москва вислала військовий контингент {military divisions} з метою захоплення цілої України. Хаос, який поширився в Україні у 1917 р. залишив при Центральній Раді невеликі військові відділи. Із 300-тисячної маси при ЦР залишилося не більше 10%; решта або оголосила неутралітет, або розійшлася по домівках. Дванадцять тисяч большевиків продовж кількох тижнів опанувало {occupied} ціле Лівобережжя і в січні 1918 р. вони зупинилися під Києвом. Саме тоді Київські большевики підняли повстання проти ЦР. Український гарнізон потрапив ліквідувати противників {opposition} з великими втратами для большевиків. Не зважаючи на те, 9-того лютого 1918 р. ЦР мусіла опустити Київ на приказ Леніна.

II. Берестейський мир

Вночі з 24-го на 25-го січня 1918 р. ЦР проголосила Четвертим Універсалом самостійність України. Таким чином Україна стала договірною стороною {member of} при укладенні миру із „Центральними Державами“. Большевицька Росія теж вислала свою делегацію, бо населення вимагало закінчення війни. Центральні Держави визнали самостійність України і зобов'язалися {pledged} примусити Росію замиритися з Україною. Німеччина і Австро-Угорщина обіцяли дати Україні військову допомогу проти большевиків, а ЦР зобов'язалася доставити їм до кінця літа один мільйон тонн збілля і інших товарів.

III. Похід об'єднаних сил проти Москви

Вже 1-го березня 1918 р. Київ було звільнено від большевиків, а за два місяці всю Україну очищено {cleansed} від окупантів. Однак УНР провадила не-ефективну і надмірно соціалістичну політику. Великі і середні землевласники {landowners} вимагали залишити за ними право власності. Крім цього, ЦР, будучи не-ефективною інституцією, не виконувала своїх договірних зобов'язань, постійно мала конфлікти із німецькими окупантами. В адміністрації ЦР бракувало професійних людей, що виконували б нагальні {urgent} завдання. Виникала

загроза, що окупанти можуть усунути уряд і замінити Україну у генерал-губернаторство {general government}.

IV. Гетьманський переворот 29 квітня 1918 року

29-го квітня 1918 р. Всеукраїнський Союз Землевласників, підданий німцями, провів державний переворот. {coup d'état}. Центральну Раду німецькі органи розпустили {dissolved}; а 7,000 делегатів Союзу проголосили генерала Павла Скоропадського гетьманом України. На місце УНР прийшла Українська Держава (УД). У своїй грамоті Гетьман, до часу скликання українського сейму {diet}, перебирав на себе тимчасово всю повноту влади. Соціалістичні земельні закони ЦР скасовано, а основою господарського ладу {economic system} оголошено приватну власність на засоби виробництва.

V. Внутрішня політика гетьманського уряду

У внутрішній політиці Гетьманський Уряд був відносно ліберальним у соціальній сфері, хоч нерозходив в розріз {contrary} із настроями {mood} народних мас, що стали жертвою соціалістичних і комуністичних провокаторів. Уряд відносно швидко потрапив зробити порядок у державі, що був нарушений загальним хаосом, революцією і большевицькою пропагандою. Уряд добився позитивних вислідів у наладнанні місцевої самоуправи {self-rule}; стабілізовано грошову одиницю--карбованець. Зроблено багато у ділянці шкільництва (150 гімназій, 2 університети, Академія Наук) мистецтв і культури. Почато організацію професійної української армії і фльоти.

Четвертий Універсал і Берестейський Мир

Ім'я _____ 10

ВКАЗІВКА: На кожне подане внизу узагальнення подайте два факти, які підтримують дані твердження.

2

1. Проголошення Советської Радянської України дало поштовх Москві завоювати Лівобережну Україну.

2

2. Берестейський Мир був корисним для України

2

3. Центральна Рада не могла задовольнити ні своїх громадян ні чужоземних спільників.

2

4. Українські землевласники не підтримували Центральної Ради.

2

5. Гетьман Павло Скоропадський відносно добре упорядкував державу на соціальному і економічному фронтах.
